

Heikki Vestman kok

Kirjallinen kysymys yleisötilaisuuksien rajoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Tapahtumateollisuuden ja esiintyvän taiteen ammattilaiset ovat osaltaan toimineet vastuunkantajina koronapandemian aikana. Muun muassa teattereissa, konserttisaleissa ja oopperassa on omaloitteisesti otettu käyttöön tiukat turvatoimet koronaviruksen leviämisen torjumiseksi. Tilaisuuksissa yleisöltä on edellytetty maskien käyttöä, hyvää käsihygieniää ja turvavälejä sekä porrastettua liikkumista, ja näitä on myös valvottu. Tilojen täyttöaste on ollut maksimissaan 50 prosenttia. Nämä rajoitukset ja turvatoimet ovat olleet voimassa koko syksyn.

Tapahtumateollisuuden mukaan THL on vahvistanut, että ammattimaisesti järjestetyissä yleisötilaisuuksissa ei ole yleisöjen keskuudessa levinnyt kesäkuun alun jälkeen yhtään koronatartuntaa. Annettujen tietojen perusteella tapahtumissa on ollut eri paikkakunnilla yksittäisiä altistumisia, mutta tartuntoja näistä ei ole jäljitetty. Tapahtumateollisuuden oman arvion mukaan luvut todentavat sen, että viranomaisten ohjeistamat ja tapahtumajärjestäjien toteuttamat toimenpiteet ovat sellaisia, joilla turvallisuus pystytään erittäin hyvin takaamaan. Vertailukohtana THL:n mukaan tartunnoista noin 5 % on tapahtunut oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksessa noin 2 %, eikä näiden toimintaa ole vastaavasti rajoitettu.

Monissa muissa Euroopan maissa kulttuuripalveluita on rajoitettu merkittävästi vähemmän kuin Suomessa, vaikka tartuntatilanne on ollut Suomea pahempi. Virossa korkeakulttuurin tapahtumiin ja niihin tapahtumiin, joissa yleisö ylipäättään istuu merkityllä paikallaan koko esityksen ajan, kohdistetaan rajoitustoimia erikseen määritellysti. Virossa on tällä hetkellä tilaisuuksissa 50 prosentin kapasiteettirajoitus sekä sisätiloissa järjestettäviin tapahtumiin 400 ja ulkotilaisuuksiin 500 hengen osallistumisrajoitus. Monissa muissakin maissa, kuten esimerkiksi Norjassa ja osassa Espanjaa kulttuuritapahtumia järjestetään edelleen. Ranska on ilmoittanut avaavansa kulttuuritilaisuudet nykyistäkin laajemmin 15.12.2020.

Tapahtuma-alalla toimii noin 3 200 yritystä, joiden kokonaisliikevaihto on 2,35 miljardia euroa. Ala työllistää 20 000 kokoaikaista ja 175 000 tilapäistä työntekijää. Tapahtumat ovat olleet koronaepidemian vuoksi asetettujen voimakkaiden rajoitusten kohteena jo lähes yhdeksän kuukauden ajan ja alan kokonaisarvosta uhkaa kuluvana vuonna kadota jopa 1,8 miljardia euroa. Tapahtumiin kohdistuvia rajoituksia on käsiteltävä elinkeinonvapauden ja omaisuudensuojan kannalta ja näitä perusoikeuksia voidaan rajoittaa vain silloin, kun se katsotaan välttämättömäksi ja oikean suhtaiseksi rajoitusperusteen kanssa.

Tartuntatautilain mukaisesti kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto voivat päättää toimialueellaan yleisötilaisuuksien kieltämisestä, kun laajaa tartunnan

Kirjallinen kysymys KK 924/2020 vp

vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa. Edellytyksenä on, että toimenpide on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Lainvalmisteluaineiston mukaan rajoitusten on oltava välttämättömiä hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi ja laajuudeltaan oikean suhteisia.

Suomen hallitus on julkisuudessa vedonnut alueita ottamaan käyttöön tartuntatautilain mukaisia tiukkoja rajoitustoimia, ja tiukkoja tapahtumarajoituksia on myös otettu käyttöön. Monilla alueilla yli 10 hengen yleisötilaisuudet on kielletty. AVI on käyttänyt kiellon perusteena tartuntatautilain kirjausta, mutta ei ole antanut alueellista tautitilannetta täsmällisempää arviota välttämättömyyden arvioinnin perusteeksi. Tapahtuma-alan yrittäjien ja työntekijöiden elinkeino on käytännössä suljettu ilman varoitusta tai tietoa loppupäivämäärästä.

Julkisuudessa on ollut mielivaltaiselta vaikuttava esimerkki Haminalaisesta liveklubista, joka sai tiistaina 1.12. AVI:lta kiellon järjestää viikoittaisia tanssejaan perjantaina. AVI:n linjauksen mukaan, jos Eija Kantola & Omega soittaa Wanhan Työskin tanssilavalla livemusiikkia, on ravintolatoiminnassa kysymys yleisötapahtumasta, jonka osallistujamäärä rajautuu kymmeneen henkeen. Samanaikaisesti kuitenkin, jos ravintolan henkilökunta soittaa tanssit levyltä, on ravintola oikeutettu ottamaan 240 asiakasta. Ravintoloitsijan arvion mukaan tartuntariskin kannalta sillä ei ole eroa, soitetaanko ravintolassa livemusiikkia vai levymusiikkia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka paljon tartuntoja on jäljitetty teatteriin, oopperaan, konserttisaleihin tai muihin kulttuuritiloihin,

miten hallitus perustelee yleisötilaisuuksiin kohdistuvien rajoitustoimien välttämättömyyden suhteessa näihin jäljitettyihin tartuntamääriin perustuvaan tartuntariskiin,

arvioiko hallitus yleisötilaisuuksiin ja ravintolatoimintaan kohdistuvia rajoitustoimia tartuntariskin kannalta yhteismitallisina ja

pitääkö hallitus livemusiikin soittamiseen kohdistunutta rajoitustoimintaa hyväksyttävänä ja laajuudeltaan oikeana suhteessa samassa tilassa tapahtuvan muun toiminnan rajoitukseen?

Helsingissä 4.12.2020

Heikki Vestman kok